

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

Drogomyśl, 24 marca 2026 r.

Podstawy prawne:

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 969, z późn. zm.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 172, z późn. zm.

Ustawa o systemie oświaty

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2123, z późn. zm.

Rozporządzenie w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.
w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej
Dz.U. z 2017 r. poz. 1591

Rozporządzenie w sprawie działań profilaktycznych przeciwdziałających narkomanii

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r.
w sprawie zakresu i form prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej
i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
Dz.U. z 2015 r. poz. 1249

Statut Szkoły Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Drogomyślu

SPIS TREŚCI

- I. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- II. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- III. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że podczas wyjazdu zorganizowanego przez szkołę uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- IV. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.
- V. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.
- VI. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- VII. Postępowanie wychowawcy w przypadku stwierdzenia wagarów ucznia.
- VII. Postępowanie w przypadku zbiorowej ucieczki z lekcji.
- IX. Procedura postępowania w przypadku ucieczki ucznia z zajęć.
- X. Postępowanie w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły.
- XI. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.
- XII. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.
- XIII. Postępowanie w przypadku, gdy na teren szkoły dostaną się osoby dorosłe będące pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
- XIV. Postępowanie w przypadku, gdy po dziecko stawi się rodzic/opiekun prawny będący pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
- XV. Postępowanie w przypadku pojawienia się obcej osoby na terenie szkoły.
- XVI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia braku należytej opieki nad dzieckiem z powodu nieobecności rodziców ucznia.
- XVII. Postępowanie w przypadku wykrycia fałszerstwa przez ucznia.
- XVIII. Postępowanie w sytuacji posiadania przez uczniów przedmiotów niebezpiecznych na terenie szkoły.
- XIX. Postępowanie w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia.
- XX. Postępowania w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego, dokonanego na terenie szkoły przez uczniów szkoły.

I. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Każdy pracownik, który powziął powyższą informację przekazuje ją wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im uzyskaną informację.
4. Przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z rodzicami/opiekunami i uczniem w obecności pedagoga/psychologa szkolnego.
5. W sytuacji potwierdzenia niepokojących informacji zobowiązuje ucznia do zmiany postępowania, zaniechania zachowania, a rodziców do wzmożenia nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę ze spotkania.
6. Proponuje rodzicom/opiekunom ucznia możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy w innych placówkach zajmujących się terapią.
7. Pozostaje w stałym kontakcie z pedagogiem/psychologiem szkolnym.
8. W przypadku odmowy współpracy przez rodziców, niestawienia się na wezwanie do szkoły dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
9. Podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).
10. W sytuacji, kiedy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z uczniem, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, kary statutowe), a nie obserwuje się oczekiwanych rezultatów, dyrektor powiadamia sąd rodzinny lub policję.
11. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 §2 kodeksu postępowania karnego dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Pracownik szkoły powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie).
3. Zgłasza problem pedagogowi/pielęgniarce szkolnej.
4. Pedagog/pielęgniarka szkolna wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
5. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
6. W przypadku gdy rodzice/opiekunowie ucznia odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostawieniu ucznia w szkole lub przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
7. Dyrektor/pedagog szkolny zawiadamia najbliższą jednostkę policji w sytuacji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powod do zagrożenia albo zagraża życiu, bądź zdrowiu innych osób.

8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła każdorazowo ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

9. Uczeń zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.

10. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.

11. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

UWAGA. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że podczas wyjazdu zorganizowanego przez szkołę uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Opiekun wycieczki powiadamia o swoich przypuszczeniach kierownika wycieczki.

2. Odizolowuje ucznia od reszty grupy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie).

3. Kierownik wycieczki lub osoba przez niego wyznaczona wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

4. Kierownik zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia, których zobowiązuje do odebrania ucznia z wycieczki. W przypadku nieodebrania ucznia przez rodziców/opiekunów kierownik zawiadamia policję. Policja kieruje wychowanka do najbliższej izby dziecka.

5. Kierownik zawiadamia najbliższą jednostkę policji w sytuacji, gdy uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia życia, bądź zdrowia własnego lub innych osób.

6. Opiekun wycieczki diagnozuje okoliczności zakupu oraz spożywania alkoholu.

7. W sytuacji uzyskania informacji o miejscu zakupu alkoholu przez nieletniego zgłasza ten fakt na policję.

8. Kierownik sporządza notatkę służbową, którą przekazuje dyrektorowi szkoły (informacja o zdarzeniu, podjętych oddziaływaniach oraz formie opieki nad uczniem w trakcie zaistnienia sytuacji).

9. Gdy rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmówią odebrania dziecka z wycieczki, kierownik może wnioskować o wgląd w sytuację rodzinną dziecka do sądu rodzinnego.

10. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

UWAGA. Rodzice/opiekunowie prawni uczniów i uczniowie podpisują regulamin wycieczki. Regulamin zawiera zapis o zakazie spożywania alkoholu oraz konsekwencjach wynikających z jego łamania.

IV. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

1. Pracownik szkoły zgłasza fakt wychowawcy klasy.

2. Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/opiekunów prawnych ucznia oraz pedagoga szkolnego.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem w obecności rodziców.

4. Uczeń zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.
5. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.
6. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

V. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.

1. Pracownik szkoły zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, zachowując środki ostrożności.
2. Odnotowuje personalia świadków zdarzenia.
3. Powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego.
4. Pedagog szkolny wzywa policję.
5. Do czasu przybycia policji, pedagog stara się (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
6. Wskazana przez dyrektora szkoły osoba przegląda zapis monitoringu szkolnego i ewentualnie zabezpiecza zapis jako dowód w sprawie.
7. Po przyjeździe policji pedagog niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję wraz z podaniem informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
8. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

VI. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Pracownik szkoły zgłasza fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca w obecności innej osoby (dyrektor, pedagog, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.
3. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
4. Wychowawca o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
5. Wzywa niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia do natychmiastowego stawiennictwa.
6. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, pedagog wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należącą do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
7. Jeżeli uczeń odda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.
8. Uczeń zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.
9. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.
10. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców)

UWAGA. Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomani – w Polsce karalne jest:

- **posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,**
- **wprowadzanie do obrotu środków odurzających.**
- **udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,**
- **wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.**

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełnił uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 UPN i art. 304 KPK).

VII. Postępowanie wychowawcy w przypadku stwierdzenia wagarów ucznia.

1. Wychowawcy klas i nauczyciele zobowiązani są do systematycznej kontroli frekwencji uczniów.
2. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do kontroli uczniów przebywających w trakcie zajęć na terenie obiektu szkolnego: hole, obiekty sportowe, szatnie itp.
3. W przypadku nieobecności ucznia rodzice/opiekunowie prawni mają obowiązek usprawiedliwienia nieobecności zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły Podstawowej im. Wł. Broniewskiego w Drogomyślu.
4. W przypadku zwolnienia lekarskiego z zajęć wychowania fizycznego (dłuższego niż 2 tygodnie) rodzic jest zobowiązany do złożenia pisemnego wniosku do dyrektora szkoły o zwolnienie z zajęć. Wychowawca i nauczyciel przedmiotu są zobowiązani do informowania rodziców o istniejącej procedurze.
5. W sytuacji opuszczania i/lub unikania przez ucznia zajęć nauczyciel przedmiotu informuje o tym fakcie wychowawcę klasy.
6. Wychowawca podejmuje działania, mające na celu ustalenie przyczyn takiej sytuacji (kontakt z rodzicem, pedagogiem, pielęgniarką szkolną, inne).
7. W sytuacji braku informacji o przyczynach nieobecności, wychowawca kontaktuje się poprzez e-Dziennik lub telefonicznie z rodzicami – dokonuje wstępnej diagnozy powodów nieobecności/ problemu.
8. W sytuacji braku kontaktu telefonicznego z rodzicami wychowawca wzywa rodzica pisemnie (dwukrotne wezwanie listem poleconym). Brak reakcji na wezwanie szkoły skutkuje poinformowaniem kolejno: policji, sądu rejonowego.
9. W sytuacji nieusprawiedliwionej nieobecności na zajęciach należy stosować zapisy w Statucie Szkoły Podstawowej im. Wł. Broniewskiego w Drogomyślu.
10. Uczniowie dokonujący kilkukrotnych prób wagarowania zostają objęci opieką psychologiczną –pedagogiczną na terenie szkoły.
11. Niespełnienie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (nieusprawiedliwiona nieobecność w okresie jednego miesiąca w co najmniej 50%) podlegać będzie egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym.
12. Nieusprawiedliwione nieobecności uczniów na zajęciach szkolnych mają wpływ na śródroczną/końcową ocenę zachowania zgodnie ze Statutem szkoły.
13. Odstępstwo od ww. zasad możliwe jest jedynie w szczególnych zdiagnozowanych przypadkach, po konsultacji z pedagogiem/psychologiem szkolnym.

VIII. Postępowanie w przypadku zbiorowej ucieczki z lekcji.

1. Nauczyciel zaznacza w dzienniku nieobecność uczniów i wpisuje zaplanowany temat lekcji.
2. Nauczyciel powiadamia o ucieczce klasy wychowawcę i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych uczniów.
4. Nieobecność pozostaje nieusprawiedliwiona i ma wpływ na ocenę zachowania.
5. Wychowawca przeprowadza w następnym dniu nauki rozmowę wyjaśniającą z uczniami.
6. Uczniowie są zobowiązani do samodzielnego uzupełnienia niezrealizowanego tematu.
7. Klasa zostaje ukarana zakazem udziału w imprezach szkolnych w danym półroczu nauki.
8. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i przekazuje ją dyrektorowi szkoły.
9. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

IX. Procedura postępowania w przypadku ucieczki ucznia z zajęć.

1. W przypadku stwierdzenia ucieczki ucznia z określonych zajęć lub samowolnego ich opuszczenia nauczyciel niezwłocznie próbuje ustalić miejsce pobytu ucznia. W tym celu może pozostawić pozostałych uczniów pod opieką innego pełnoletniego pracownika szkoły.
2. W przypadku niemożliwości ustalenia miejsca pobytu ucznia nauczyciel zgłasza ten fakt do sekretariatu.
3. Sekretariat niezwłocznie informuje o ucieczce pedagoga, psychologa lub dyrektora.
4. Poinformowana osoba zawiadamia o fakcie ucieczki rodziców oraz wyznacza osobę odpowiedzialną za próbę ustalenia miejsca pobytu ucznia.
5. Jeśli nie można ustalić miejsca pobytu ucznia dyrektor lub inna wyznaczona przez niego osoba telefonicznie powiadamia policję o samowolnym oddaleniu się ucznia ze szkoły.
6. Ze zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
7. Po wyjaśnieniu okoliczności ucieczki przeprowadzana jest rozmowa z rodzicami i uczniem, dotycząca konsekwencji samowolnego oddalania się z miejsca prowadzenia zajęć.
8. W przypadku świetlicy po godzinie 15:30:
  - wychowawca świetlicy kontaktuje się telefonicznie z rodzicem/opiekunem prawnym celem wspólnego ustalenia dalszego przebiegu działań,
  - o ustaleniach lub braku możliwości skontaktowania się z rodzicem/opiekunem prawnym niezwłocznie telefonicznie informuje dyrektora lub wicedyrektora celem ustalenia dalszych działań,
  - w przypadku braku możliwości skontaktowania się z ww. osobami powiadamia samodzielnie policję samowolnym oddaleniu się dziecka sporządzając notatkę z rozmowy telefonicznej,
  - dalsze postępowanie jak w pkt 7.

X. Postępowanie w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły.

1. Pracownik szkoły przekazuje informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia, najlepiej od osób najbliższych, np. rodziców i informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły zawiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

4. Dyrektor powołuje zespół kryzysowy (załącznik nr 1) i wspólnie z zespołem ustala plan dalszych działań:

- zdiagnozowanie sytuacji,
- podjęcie działań interwencyjnych,
- podjęcie współpracy instytucjonalnej.

5. Dyrektor zwołuje posiedzenie Rady Pedagogicznej i informuje o zaistniałej sytuacji – pod rygorem tajemnicy Rady Pedagogicznej – w celu podjęcia wspólnych oddziaływań oraz obserwacji zachowania ucznia oraz innych zagrożonych uczniów przez wszystkich nauczycieli.

6. Wychowawcy klasy przeprowadzają rozmowy z uczniami, w razie potrzeby korzystając z pomocy pedagoga/psychologa szkolnego.

7. Wychowawca/pedagog szkolny wspierają ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:

- udzielenie pomocy w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej,
- realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem,
- zmobilizowanie rodziny, do udzielenia dziecku wsparcia i zapewnienia bezpieczeństwa,
- objęcie ucznia opieką psychologiczną – pedagogiczną.

8. Pedagog/psycholog szkolny udzielają wsparcia uczniom klasy.

9. Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do stałego monitorowania zachowania ucznia w szkole (unikając nadmiernej kontroli) oraz niezwłocznego informowania pedagoga/psychologa szkolnego o niepokojących sygnałach.

10. Z mediami kontaktuje się wyłącznie dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba. Należy unikać umedialnienia problemu.

XI. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.

1. Pracownik szkoły nie pozostawia ucznia samego!

2. Niezwłocznie wzywa pielęgniarkę szkolną/pedagoga szkolnego lub doprowadza ucznia do gabinetu opieki przedmedycznej.

3. Powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego oraz wychowawcę klasy.

4. Wychowawca niezwłocznie powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia.

5. Pielęgniarka/ pedagog szkolny jeżeli zaistnieje taka konieczność, wzywa pomoc (pogotowie ratunkowe, policję).

6. Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

7. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie zespołu kryzysowego i wspólnie z zespołem ustala plan dalszych działań:

- zdiagnozowanie sytuacji,
- podjęcie działań interwencyjnych,
- podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej.

8. Dyrektor zwołuje posiedzenie Rady Pedagogicznej i informuje o zaistniałej sytuacji – pod rygorem tajemnicy Rady Pedagogicznej – w celu podjęcia wspólnych oddziaływań oraz obserwacji zachowania ucznia oraz innych zagrożonych uczniów przez wszystkich nauczycieli.

9. Pedagog/psycholog szkolny wspiera ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodzinę poprzez:

- pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej,
- otoczenie ucznia opieką,
- nadzorowanie realizacji zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się uczniem,

- objęcie ucznia opieką psychologiczno – pedagogiczną.

10. Pedagog/psycholog szkolny podejmuje rozmowy z młodzieżą oraz przygotowują do rozmów wychowawców klas/nauczycieli.

11. Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do stałego monitorowania zachowania ucznia w szkole (unikając nadmiernej kontroli) oraz niezwłocznego informowania pedagoga/psychologa szkolnego o niepokojących sygnałach.

12. Z mediami kontaktuje się wyłącznie dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba. Należy unikać umedialnienia problemu.

XII. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

1. Pracownik szkoły przekazuje uzyskane informacje dyrektorowi szkoły. Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.

2. Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

3. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie zespołu kryzysowego i wspólnie z zespołem ustala plan dalszych działań.

4. Dyrektor szkoły informuje nauczycieli o zdarzeniu na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

5. Nauczyciele na pierwszych zajęciach w danym dniu informują o zdarzeniu uczniów na forum klasy poprzez odczytanie przygotowanej przez zespół kryzysowy pisemnej informacji.

6. Wychowawca/pedagog/psycholog szkolny zapewniają pomoc zagrożonym uczniom zgodnie z wymienionymi kategoriami:

- osoby najbliższe zmarłemu,
- znajomi zmarłego, osoby podobne, które nie musiały znać osoby,
- inni uczniowie zagrożeni.

7. Wychowawcy we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym podejmują działania profilaktyczne poprzez przekazanie 2 – 3 razy w ciągu roku szkolnego podczas kilkunastominutowych spotkań informacji o dostępnej pomocy (lista dostępnych placówek psychiatrycznych, poradni zdrowia psychicznego, poradni psychologiczno – pedagogicznej, ośrodka interwencji kryzysowej, organizacji pozarządowych z aktualnymi adresami i numerami telefonów zaufania) z podkreśleniem, że samobójstwu można zapobiec.

8. Z mediami kontaktuje się wyłącznie dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba. Należy za wszelką cenę unikać sensacyjnego rozgłosu i umedialnienia problemu.

9. Komunikaty należy ograniczać do minimum:

- nie wspominać, nie opisywać metody samobójstwa i miejsca, w którym je popełniono,
- unikać nadmiernych uproszczeń, podkreślać, że do tragedii doszło na skutek interakcji wielu czynników,
- unikać przedstawiania samobójstwa jako metody radzenia sobie z problemami osobistymi takimi jak: zawód miłosny, konflikt z rodziną, rówieśnikami, rozwód rodziców, niepowodzenia szkolne, itp.,
- unikać gloryfikowania ucznia, przedstawiając go jako męczennika, ofiary. Zamiast tego należy położyć nacisk na żalobę po śmierci samobójcy, cierpienie i trudne emocje u ludzi z najbliższego otoczenia – mniej mówimy o osobie więcej o konsekwencjach dla osób, które pozostały. Śmierć jest tym co przygnębia i obciąża.

XIII. Postępowanie w przypadku, gdy na teren szkoły dostaną się osoby dorosłe będące pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

1. Pracownik szkoły grzecznie, ale stanowczo prosi osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających o opuszczenie terenu szkoły.

2. W przypadku napotkania oporu zawiadamia dyrektora szkoły, ewentualnie pedagoga.
3. Pedagog szkolny w miarę możliwości izoluje uczniów od osoby nietrzeźwej lub odurzonej.
4. Dyrektor szkoły wzywa policję.

XIV. Postępowanie w przypadku, gdy po dziecko stawi się rodzic/opiekun prawny będący pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

1. Nauczyciel odmawia przekazania ucznia rodzicowi/opiekunowi prawnemu, będącemu pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
2. Wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna prawnego ucznia.
3. Zawiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
4. Jeżeli nie ma możliwości kontaktu z drugim rodzicem lub opiekunem prawnym ucznia, nauczyciel wzywa policję.
5. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym w następnym dniu wzywają rodziców/opiekunów prawnych ucznia w celu wyjaśnienia zdarzenia oraz omówienia poprawności funkcjonowania rodziny.
6. W przypadku stwierdzenia dysfunkcyjności rodziny i braku właściwej opieki nad dzieckiem dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny.

XV. Postępowanie w przypadku pojawienia się obcej osoby na terenie szkoły.

1. Każdy pracownik szkoły zwraca uwagę na osoby obce przebywające na terenie i w budynku szkoły i ma prawo zadać pytanie o celu wizyty.
2. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, innego pracownika pedagogicznego lub niepedagogicznego, należy skierować ją do odpowiedniego gabinetu, sali.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, pracownik szkoły prosi ją o opuszczenie terenu szkoły.
4. W przypadku, gdy osoba obca zachowuje się podejrzanie, agresywnie, stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole pracownik szkoły niezwłocznie informuje dyrektora szkoły.
5. Dyrektor szkoły ocenia sytuację i w razie konieczności zawiadamia policję.
6. Dyrektor szkoły sporządza notatkę służbową.

XVI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia braku należytej opieki nad dzieckiem z powodu nieobecności rodziców ucznia.

1. Pracownik szkoły, który powziął podejrzenie, otrzymał informację, bądź wyciągnął wnioski na podstawie obserwacji o pozostawieniu ucznia bez opieki domowej, niezwłocznie zgłasza ten fakt wychowawcy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem.
3. Wychowawca w przypadku potwierdzenia informacji powiadamia pedagoga szkolnego.
4. Pedagog informuje o sytuacji ucznia dyrektora szkoły, który zgłasza fakt pozostawienia dziecka bez opieki osoby dorosłej policji oraz sądowi rodzinnemu.
5. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.

XVII. Postępowanie w przypadku wykrycia fałszerstwa przez ucznia.

1. Za fałszerstwo uznaje się:

- przedstawienie fałszywych usprawiedliwień od rodziców, zwolnień lekarskich, zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczkach itp.,
- przekazywanie prac innych uczniów jako własnych.

1. Po stwierdzeniu fałszerstwa nauczyciel powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia.

2. Zabezpiecza dowód fałszerstwa.

3. Przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.

4. Uczeń zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.

5. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.

6. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw pedagog szkolny informuje o problemie dyrektora szkoły, który ocenia sytuację i podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu, w tym o skierowaniu sprawy na policję.

7. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

XVIII. Postępowanie w sytuacji posiadania przez uczniów przedmiotów niebezpiecznych na terenie szkoły.

1. Pracownik szkoły podejmuje próbę nakłonienia ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu. W miarę możliwości izoluje go od innych uczniów.

2. Powiadamia wychowawcę ucznia, dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego.

3. Pedagog szkolny/wychowawca zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

4. Wskazana przez dyrektora szkoły osoba przegląda zapis monitoringu szkolnego i ewentualnie zabezpiecza zapis jako dowód w sprawie.

5. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą.

6. Uczeń zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.

7. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.

8. W sytuacji zaistnienia podejrzenia, że uczeń zamierza użyć niebezpiecznego przedmiotu, dyrektor szkoły zawiadamia policję.

9. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na ucznia i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

XIX. Postępowanie w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia.

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych, bądź złego samopoczucia pracownik szkoły powinien doprowadzić ucznia do gabinetu pomocy przedmedycznej lub zapewnić opiekę uczniowi i wyznaczyć osobę, która powiadomi dyrektora szkoły, bądź zgłosi zdarzenie w sekretariacie szkoły.

2. W przypadku utrzymującego się złego samopoczucia ucznia pielęgniarka szkolna lub osoba, pod opieką której uczeń się znajduje, informuje telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych o dolegliwościach dziecka.

3. Dziecko z dolegliwościami lub objawami chorobowymi może opuścić teren szkoły wyłącznie pod opieką rodzica/opiekuna prawnego lub osoby pełnoletniej z rodziny.

4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i przy ustępujących dolegliwościach szkoła zapewnia dziecku dalszą opiekę (odpoczynek w gabinecie pomocy przedmedycznej, gabinecie pedagoga). Pielęgniarka zobowiązana jest do poinformowania wychowawcy o braku kontaktu z rodzicem. Dalsze czynności wykonywane są przez wychowawcę w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem szkolnym.
5. W przypadku nieustępujących lub nasilających się dolegliwości pielęgniarka szkolna lub osoba, pod opieką której uczeń się znajduje, informuje o tym fakcie rodzica/opiekuna prawnego ucznia i wzywa pogotowie ratunkowe.
6. Wszelkie czynności podejmowane są w porozumieniu z dyrektorem i pedagogiem szkolnym.
7. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i nieustępujących lub nasilających się dolegliwości, pielęgniarka szkolna lub osoba, pod opieką której uczeń się znajduje, wzywa pogotowie ratunkowe.
8. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i wezwaniu pogotowia ratunkowego wyznaczony przez dyrektora pracownik szkoły przejmując opiekę nad dzieckiem (podczas transportu karetką do szpitala) do czasu przybycia do szpitala rodzica/opiekuna prawnego ucznia.
9. Pielęgniarka szkolna lub osoba, pod opieką której przebywał uczeń, sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XX. Postępowania w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego, dokonanego na terenie szkoły przez uczniów szkoły.

1. Nauczyciel o fakcie kradzieży lub zniszczenia mienia bezzwłocznie powiadamia pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel/pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające:
  - ustalenie okoliczności kradzieży lub zniszczenia mienia na podstawie rozmowy z poszkodowanym,
  - rozmowa wyjaśniająca ze świadkami zdarzenia,
  - przejrzanie zapisu monitoringu szkolnego i ewentualne zabezpieczenie zapisu jako dowodu w sprawie,
  - ustalenie sprawcy,
  - rozmowa wyjaśniająca ze sprawcą.
3. W przypadku podejrzenia konkretnego ucznia o kradzież wychowawca w obecności innej osoby (dyrektor, pedagog, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży).
4. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
5. Pedagog niezwłocznie powiadamia rodziców sprawcy i ucznia poszkodowanego o zdarzeniu i podjętych przez szkołę działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.
6. W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza kwotę zgodną z aktualnym stanem prawnym pedagog zgłasza kradzież lub zniszczenie mienia policji.
7. Sprawca zostaje ukarany zgodnie ze Statutem szkoły.
8. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły.
9. Jeżeli uczeń dopuści się kolejnych kradzieży lub zniszczenia mienia pedagog szkolny zawiadamia sąd rodzinny.
10. Wychowawca podejmuje we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym działania profilaktyczne nastawione na sprawcę, pokrzywdzonego i klasę (np.: rozmowa wychowawcza, warsztaty profilaktyczne, prelekcje dla rodziców).

SZKOLNY ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

DEFINICJE

Sytuacja kryzysowa, kryzys w szkole – zbieg zdarzeń, okoliczności, zachowań, które zakłócają naturalny tryb funkcjonowania szkoły, burzą rutynę, zdarzenia, które następują nagle, nieoczekiwanie.

Interwencja kryzysowa – metoda systemowego, interdyscyplinarnego oddziaływania na osoby w kryzysie, dostarczająca wszechstronnego wsparcia, wielostronnej pomocy, w szczególności koncentrującej się na emocjonalnym aspekcie kryzysu.

SKŁAD ZESPOŁU INTERWENCJI KRYZYSOWEJ:

1. Koordynator przebiegu interwencji kryzysowej
2. Łącznik z przedstawicielami mediów, policji, służbami porządkowymi, ratowniczymi, społecznością lokalną i rodzicami
3. Pielęgniarka szkolna lub lekarz
4. Wychowawca klasy (inny nauczyciel)
6. Pedagog szkolny
7. Psycholog szkolny

ZADANIA SZKOLNEGO ZESPOŁU INTERWENCJI KRYZYSOWEJ:

- opracowanie i wdrożenie procedur na wypadek konkretnych zdarzeń,
- przedstawienie procedur radzie pedagogicznej,
- podejmowanie działań interwencyjnych,
- w razie konieczności korzystanie z pomocy odpowiednich instytucji: np. poradni psychologiczno-pedagogicznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, straży miejskiej, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego (wg kompetencji służb),
- podejmowanie współpracy z placówkami wsparcia ogólnego i specjalistycznego,
- organizowanie szkolnych form pomocy i wsparcia (np. organizowanie spotkań z rodzicami, spotkań z psychologiem, udzielanie konsultacji pedagogicznych, zajęć socjoterapeutycznych, itp.);

1. Koordynator przebiegu interwencji kryzysowej:

- koordynuje działania zespołu interwencji kryzysowej zgodnie z planem,
- zapewnia odpowiednią pomoc medyczną osobom poszkodowanym,
- na bieżąco przekazuje informacje dyrektorowi szkoły i osobie pełniącej funkcję łącznika z mediami,
- monitoruje działania podjęte zgodnie z procedurą;

2. Łącznik z przedstawicielami mediów, policji, służbami porządkowymi, ratowniczymi, społecznością lokalną i rodzicami:

- odpowiada za nawiązanie i utrzymanie kontaktu z dziennikarzami zarówno mediów lokalnych jak też ogólnokrajowych (dba, aby przedstawiciele mediów nie werbowali rozmówców spośród uczniów),

- powiadamia osoby zainteresowane o stanie zdrowia osób zaangażowanych w sytuację kryzysową,
- utrzymuje stały kontakt z rodzicami i przedstawicielami społeczności lokalnej oraz dostarcza im informacji i wsparcia (ustala z rodzicami, które informacje nie powinny być udzielane mediom).

3. Pielęgniarka:

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zgłasza potrzeby związane z pomocą medyczną (wg oceny zagrożenia życia, zdrowia),
- towarzyszy uczniowi odwiezionemu do szpitali,
- udziela uczniowi informacji o konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie za sobą zagrożenie,
- przekazuje lekarzom informacje o sytuacji poszkodowanego;

4. Wychowawca (inni nauczyciele):

- niezwłocznie identyfikuje ucznia (uczniów) potrzebującego porady, pomocy i informuje o tym dyrektora szkoły oraz koordynatora interwencji kryzysowej,
- eskortuje ucznia szczególnie pobudzonego, roztrzęsionego do miejsca udzielania pomocy,
- w sytuacji braku opieki pielęgniarki towarzyszy uczniowi rannemu, choremu,
- monitoruje stan ucznia (uczniów) w okresie późniejszym,
- organizuje spotkania wsparcia w zależności od potrzeb np. z psychologiem, pedagogiem, pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- zmniejsza dolegliwości skutków zdarzenia (w okresie po zdarzeniu).

5. Pedagog/psycholog szkolny:

- koordynuje działania związane z pomocą psychologiczno – pedagogiczną, w tym zgłasza dyrektorowi szkoły zapotrzebowanie na wsparcie w tym zakresie,
- udziela informacji zwrotnych zespołowi interwencji kryzysowej oraz rodzicom ucznia (uczniów),
- pozostaje w stałym kontakcie z wychowawcą, pedagogiem/psychologiem szkolnym,
- prowadzi ewidencję ucznia (uczniów), którym udziela pomocy,
- informuje rodziców/prawnych opiekunów o konieczności udzielania pomocy i zachęca do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą,
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe,
- pomaga pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe.